

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO
SZKOŁY PODSTAWOWEJ ,
SZKOŁY BRANŻOWEJ I STOPNIA,
ZASADNICZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ
W OŚRODKU
DLA DZIECI Z WADAMI SŁUCHU I MOWY W
ŻARACH**

Autor: doradca zawodowy

Żary, październik 2018r.

I. Struktura programu:

1 . Podstawa prawna programu.

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 nr 61, poz. 624 ze zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2003 nr 11 poz. 114).
4. m.in w szkole doradztwem zawodowym
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych przedszkoli, szkół oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych. Na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Nr 228) na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
8. (Dz. U. Nr 228, poz. 532
9. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).
10. Ustawa Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U z 2017 r nr 0, poz.703).
12. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego

2. Założenia programu:

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia i wyboru zawodu.
2. Program zawiera informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi.
3. WSDZ jest częścią planu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i jest włączony do Statutu szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces edukacyjno- doradczy.
4. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.
5. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że: wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia; na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów ścieżek edukacyjnych i rynku pracy; na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny , aktywność własna jednostki.
6. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka; działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły.
7. WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną).
8. WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.
9. Szkolni sojusznicy: KOWEziU, ORE, CIZ, ZPPP, PUP, Rodzice.

3. Cele ogólne programu ukierunkowane na:

- samopoznanie;
- przyszłość;
- rynek pracy;
- na realizację celów związanych z karierą zawodową;
- przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy;
- przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie;
- kształtowanie postaw kreatywnych we współczesnym świecie.

4. Program Doradztwa Zawodowego – cele szczegółowe:

w obszarze POZNANIE SIEBIE uczniów:

- rozpoznaje i analizuje swoje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, mocne i słabe strony kompetencji, predyspozycje zawodowe);
- identyfikuje obszary do rozwoju i określa swoje ograniczenia w kontekście planowania kariery zawodowej;
- konfrontuje swój system wartości z wartościami pracy i wartościami istotnymi dla określonych zawodów.

w obszarze ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY uczniów:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów;
- charakteryzuje zawody oraz drogi dojścia do poszczególnych zawodów;
- konfrontuje swoje zainteresowania i predyspozycje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji jako niezbędnej umiejętności we rozmowie o pracę;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka.

w obszarze RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE uczniów:

- charakteryzuje strukturę systemu edukacji;
- analizuje ofertę szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- analizuje kryteria rekrutacji do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów własnych;
- analizuje znaczenie uczenia się przez całe życie.

w obszarze PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO – ZAWODOWYCH uczniów:

- ustala cele i plany edukacyjno – zawodowe w oparciu o swoje potrzeby i aspiracje;
- analizuje alternatywne ścieżki swojej kariery zawodowej, uwzględniające konsekwencje podjętych wyborów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery.

5. Efekty działań w zakresie doradztwa zawodowego:

Uczniowie	Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • dokonać adekwatnej samooceny; • rozpoznać swoje mocne i słabe strony; • wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności; • racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno – zawodową; • dostosować się do zmian; • analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej; • potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową, zgodną z jego zainteresowaniami; • współpracować w zespole; • sporządzać CV i list motywacyjny; • skutecznie się zaprezentować; • zachować się asertywnie; • dopasować kompetencje do zawodu; • sprawnie się komunikować; • przewidzieć skutki działań.
Rodzice	Rodzice po realizacji Programu: <ul style="list-style-type: none"> • znają mocne i słabe strony swojego dziecka, jego zainteresowania; • konsekwencje niewłaściwych wyborów; • pomagają mądrze planować przyszłość edukacyjno-zawodową swojego dziecka; • znają ofertę szkół; • wiedzą gdzie szukać informacji na temat szkół, zawodów i wymagań wobec uczniów.
Nauczyciele	Nauczyciele po realizacji Programu: <ul style="list-style-type: none"> • zna zdolności i predyspozycje swoich uczniów (uzdolnienia, ograniczenia zdrowotne); • zna zainteresowania uczniów i ich hobby; • zna bazę danych o szkołach, zasadach rekrutacji i preorientacji zawodowej.

6. Metody i techniki pracy.

- Diagnoza zainteresowań i predyspozycji uczniów.
- Zajęcia służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
- Zajęcia doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacji.
- Udostępnianie informacji o szkołach i zawodach.
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom.
- Wycieczka do szkoły branżowej.
- Wycieczka do zakładu pracy/firmy.

7. Scenariusze i konspekty, materiały edukacyjne, diagnostyczne, zasady ich udostępniania.

Materiały edukacyjne:

- informatory o zawodach i szkołach;
- scenariusze zajęć;
- materiały diagnostyczne

opracowane przez doradcę zawodowego i Zespół Wychowawczo-Profilaktyczny, stanowi bazę dydaktyczną dostępną w bibliotece doradcy zawodowego.

Zasoby internetowe udostępnia się na zasadach dowolności na poniższych stronach:

- www.wybieramzawod.pl
- www.2011.tydzienkariery.pl
- www.euroguidance.pl
- www.koweziu.edu.pl/www.doradztwozawodowe-koweziu.pl
- www.irp-fundacja.pl
- www.ohpdlaszkoły.pl
- www.doradca-zawodowy.pl
- www.poznajswiat.ecorys.pl
- www.junior.org.pl
- www.labirynt-zawodow.progra.pl
- www.frps.org.pl
- www.kluczdokariery.pl
- www.pociagdokariery.pl
- www.sdsiz.pl
- www.praca.gov.pl
- www.doradca.praca.gov.pl
- www.zawody.praca.net
- www.psychodnia.pl/img/site/SPIS_zawodow.doc
- www.pracuj.pl/kariera-rynek-pracy-zawody

II. Procedura ewaluacji wewnętrznej:

Cele.

Ewaluacja ma na celu sprawdzenie, czy działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców oraz spełniły założenia Programu. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia.

Kryteria doboru próby badawczej.

Do badania przystąpi 70% uczestników i ich rodziców.

Metody zbierania danych.

- Ankieta,
- Obserwacja.

Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewaluacji.

Doradca zawodowy.

Sposób prezentacji wyników badań efektów pracy doradczej.

Przedstawienie wyników ewaluacji na zebraniu z rodzicami i posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

II. Szczegółowy plan ogólnoszkolnych działań doradczych

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas VII.	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z doradcą zawodowym i w ramach godzin z wychowawcą.	Doradca zawodowy, wychowawca	IX 2018 r.
2.	Zebranie informacyjne z rodzicami klas VII	Poinformowanie rodziców o Wewnętrzny Systemie Doradczym.	Wychowawcy klas.	IX 2018 r.
Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Stworzenie kącika informacyjnego w szkolnym Centrum multimedialnym dot. systemu edukacji szkolnej w Polsce i regionie, zawierające informacje dot. instytucji rozwijających zdolności i talenty uczniów.	Prowadzenie na stronie internetowej szkoły folderu: Doradztwo Zawodowe.	Doradca zawodowy, informatyk.	Aktualizacja: przynajmniej raz w semestrze w roku szkolnym 2018/2019
2.	Opracowanie i zgromadzenie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Uaktualnienie danych o szkołach. Zgromadzenie informacji na temat zawodów. Udostępnienie materiałów diagnostycznych oraz scenariuszy zajęć. Prowadzenie punktu konsultacyjnego .	Doradca zawodowy Pracownicy ZPPP CIZ	X-VI 2018/2019
Obszar 3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.				
POZNANIE SIEBIE				
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji	
Zebranie informacji dotyczących zainteresowań uczniów, ich umiejętności i uzdolnień	Tematyka zajęć w klasach VII: <ol style="list-style-type: none"> 1. Mocne i słabe strony. 2. Zdolności i umiejętności. 3. Zainteresowania. 4. Predyspozycje zawodowe. 5. Osobowość zawodowa. 6. Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery. 7. Motywacja. 8. Praca w zespole. 9. Świat zawodów. 10. Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy. 	Doradca zawodowy	X – VI 2018/2019	

	<p align="center">Tematyka zajęć w klasach VIII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. System edukacji w Polsce. 2. Cele edukacyjne i zawodowe. 3. Współczesny rynek pracy. 4. Ja na obecnym rynku pracy. 5. Praca jako wartość. 6. Zawody przyszłości. 7. Dokumenty aplikacyjne. 8. Autoprezentacja. 9. Co warto wiedzieć o szkołach branżowych? 10. Alternatywne drogi dojścia do zawodu. 	Doradca zawodowy	X – VI 2018/2019
	<p align="center">Tematyka zajęć w klasie II szkoły Branżowej I Stopnia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznaję siebie 2. Moje zdolności 3. Korzyści z pracy w grupie 4. Moja przyszłość zawodową 5. Co wpływa na karierę zawodową 6. Udana rozmowa kwalifikacyjna 7. Temperament a wybór zawodu 8. Skuteczne poszukiwanie pracy 9. Jestem przedsiębiorczy 10. Firma w praktyce 		
WIEDZA O ZAWODACH I RYNKU PRACY			
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ogłoszenie na zebraniach o prowadzonej w szkole akcji <i>zapraszania rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów</i>; 2. Przeprowadzenie lekcji wychowawczej z udziałem gościa w każdej klasie VII i VIII. 3. Zawody dawniej i dziś (zawody moich rodziców i dziadków) 	Wychowawcy klas	IX – VI 2018/2019
Wprowadzenie pojęcia „praca”, „zawód”, „rynek pracy”. Informacje dot. podstawowych grup zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podczas zajęć przedmiotowych, udostępnianie informacji o zawodach charakterystycznych dla danego przedmiotu. 2. Wycieczka do zakładu pracy/firmy. 3. Zajęcia warsztatowe w klasach VII i VIII prowadzone przez pracownika CIZ. 	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów. Doradca zawodowy. Pracownik CIZ (Centralna Informacja Zawodowa)	XI – VI 2018/ 2019 III/IV 2018 V 2018
Zebranie informacji przez każdą klasę o zawodach	100 zawodów na 100-lecie Niepodległości	Wychowawcy klas	Listopad 2018
: PLANOWANIE PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ			
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji

Wprowadzenie pojęcia system edukacji i informacji dot. szkół ponadpodstawowych w regionie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultacje z rodzicami. 2. Zajęcia grupowe prowadzone przez pracowników CIZ: „<i>Co wiem o szkołach ponadpodstawowych w swoim mieście</i>”. 3. Udostępnianie informatora. 4. Punkty konsultacyjne prowadzone przez pracowników CIZ dla zainteresowanych uczniów i ich rodziców. 	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, pracownik CIZ	X-VI 2018/2019	
Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Stała kontrola prawidłowości przebiegu zadań.	Sprawozdanie z realizacji zadań, opis na stronie internetowej szkoły.	Dyrektor szkoły, doradca zawodowy.	Raz w roku szkolnym 2018/2019.
2.	Prowadzenie zakładki na stronie internetowej szkoły Doradztwo Zawodowe.	Umieszczenie dokumentu WSDZ na stronie internetowej szkoły, umieszczanie notatek z realizacji zadań prowadzonych przez szkołę oraz informacji o zajęciach dodatkowych realizowanych na terenie szkoły.	Doradca zawodowy, nauczyciele, informatyk.	IX-VI 2018/2019
Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Konsultacje	Punkty konsultacyjne, grupy wsparcia dla nauczycieli.	Pedagog szkolny, doradca zawodowy, pracownicy CIZ	X-VI 2018/2019 Wg potrzeb

*Opracowanie
doradca zawodowy*

Zadania nauczycieli przedmiotu zgodne z podstawą programową:

Przedmiot	Temat(przykładowe zawody)
Język polski	Zawody humanistyczne(psycholog, dziennikarz ,aktor reżyser)
Język angielski, niemiecki	Słownictwo związane ; ze zwrotami grzecznościowymi, z emocjami, ubiorem w pracy, instytucjami użyteczności publicznej ,obowiązkami pracownika, instrukcji obsługi)
Matematyka	Nawiązanie do zawodów ślusarz ,kucharz, kreślarz, inżynier
Wiedza o społeczeństwie	Kształtowanie osobowości człowieka (w tym osobowości zawodowej). Pojęcia związane z prawem, urzędem, budżetem(zawód: polityk, przedsiębiorca)
Historia	Pojęcia związane z pracą (obowiązki, odpowiedzialność) nawiązanie do różnych zawodów. Słownictwo związane z konfliktem, sukcesem.
Biologia	Zawody związane z omawianą tematyką biologiczną, mikrobiolog, lekarz, pielęgniarka, farmaceuta, ogrodnik, kucharz, rolnik
Fizyka	Zajęcia o elektryczności, mechaniki(zawody z tym związane: elektryk ,mechanik pojazdów samochodowych, murarz, malarz, dekarz)
Geografia	Nawiązanie do zawodów : ogrodnik, handlowiec, hutnik, pilot
Zajęcia techniczne	Zachowanie się podczas zwiedzania zabytków kultury, nawiązanie do zawodów fotograf, reżyser, aktor, krawiec ,stolarz)
Biologia	Nawiązanie do zawodów : ogrodnik , botanik, pielęgniarka, lekarz)
Religia	Czym jest praca w życiu człowieka, wychowanie przez pracę, wyznaczanie celów życiowych- kim jestem, do czego dążę? Na czym polega szczęście – praca zawodowa jako źródło satysfakcji. Przypowieść biblijna o talentach-wykorzystanie własnego potencjału
Wychowanie do życia w rodzinie	Galeria charakterów, poznawanie własnego charakteru, temperamentu
Zajęcia z wychowawca	Prawa i obowiązki ucznia-prawa pracownika. Co oznacza być człowiekiem odpowiedzialnym(statut szkoły-regulamin pracy) Integracja (współpraca w grupie)